Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum
5 april 2023

Kenmerk
DGA / 26862401

Kopie aan

Bijlage(n)
4

nota

Nota bij kamerbrief Voedselverspilling in Nederland 2023

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

Met deze brief biedt u de resultaten van twee monitors en een onderzoek op het gebied van voedselverspilling aan. Ook geeft u aan dat u extra maatregelen zult gaan nemen om te versnellen. De rapporten maken inzichtelijk waar Nederland staat in het bereiken van de gestelde doelen. Jaarlijks informeren we de Tweede Kamer over deze voortgang.

Geadviseerd besluit

U kunt de bijgevoegde Kamerbrief ondertekenen.

Kernpunten

- Uit de rapporten van de twee monitors en het onderzoek blijkt dat versnelling nodig is om de gestelde doelen voor de vermindering van voedselverspilling in NL te kunnen halen. De rapporten geven aanbevelingen om de voedselverspilling in NL te verminderen.
- U geeft aan dat u de aanbeveling om de huidige inzet en succesvolle aanpak voort te zetten ter harte neemt en dit blijft doen de komende jaren.
- U geeft aan dat u daarnaast aanvullende maatregelen zult gaan nemen, een andere aanbeveling die gedaan wordt in de rapporten. Er wordt nu verkend welke maatregelen het meest geschikt zijn en hoe die het beste ingericht kunnen worden. U geeft aan dat u op de uitwerking hiervan in de toegezegde voedselbrief zult terugkomen.
- LNV onderzoekt wat binnen haar verantwoordelijkheid en rol past. Daarom wordt nu verkend welke voorgestelde dwingende maatregelen haalbaar en

uitvoerbaar zijn, onder andere verplichte monitoring en rapportage van voedselverspilling.

Toelichting

- Ongeveer een kwart van al het voedsel in Nederland wordt verspild, jaarlijks zo'n 2 miljard kilo voedsel. De impact daarvan op klimaatverandering bedraagt 16%-22% van de totale impact veroorzaakt door voedsel. Halvering van de voedselverspilling, dus 1 miljard kilo minder voedsel verspillen, levert per jaar een reductie van 2-3 Mton CO2-equivalenten op. Het verminderen van voedselverspilling is een belangrijk aangrijpingspunt om zowel de voetafdruk van de voedselproductie als van de voedselconsumptie te verminderen.
- Daarom heeft Nederland zich, samen met de andere EU lidstaten, gecommitteerd aan Sustainable Development Goal 12.3 van de VN: de voedselverspilling in 2030 bij de consument en bij de retail met 50% verminderen ten opzichte van 2015 en verminderen van de voedselverspilling in de rest van de keten.
- In Nederland werken we aan het verminderen van voedselverspilling met een netwerkaanpak via de Stichting Samen tegen Voedselverspilling (STV) die LNV sinds de start financiert. Hierbij zijn nu 120 stakeholders uit de hele keten aangesloten. Om deze structurele rol te kunnen blijven vervullen heeft LNV voor de komende drie jaar (2023-2025) subsidie verleend aan STV.
- De voedselverspilling in Nederland wordt jaarlijks ketenbreed gemonitord en bij de consument thuis elke 3 jaar. Daarnaast is door de WUR een onderzoek uitgevoerd. Hieronder leest u per rapport een toelichting.
- Onderaan de brief zijn de hoogtepunten van de aanpak verminderen voedselverspilling 2022 opgenomen, zoals de consumentencampagnes, houdbaarhied, circulaire keten, systemische aanpak broodketen en onderwijs.

<u>Monitor Voedselverspilling bij consumenten thuis in Nederland in 2022 - Voedingscentrum</u>

- Nederlanders verspilden in 2022 thuis gemiddeld 33,4 kg eten per persoon.
- De voedselverspilling bij huishoudens is ten opzichte van 2015 met 23% afgenomen.
- De sterke daling die sinds 2013 zichtbaar was lijkt nu te stagneren, in vergelijking met vorige metingen nam voedselverspilling deze keer minder af.
- Als er inderdaad sprake is van stagnatie en deze zet door in 2025, dan wordt de kans om het doel van 50% reductie in 2030 te halen klein. Het rapport stelt dat er meer inzet nodig is om een verdere daling te realiseren.
- Het rapport doet enkele aanbevelingen om voedselverspilling bij mensen thuis verder terug te dringen en het doel te halen in 2030:
    - Zoek de oplossing niet alleen bij de consument maar kijk naar de hele keten, supermarkten en producenten kunnen meer verantwoordelijkheid nemen om consumenten te helpen minder voedsel te verspillen.
    - Zet het huidige succesvolle beleid voort en verken wat daaraan kan worden toegevoegd, zoals bijvoorbeeld maatregelen in wet- en regelgeving.

- Maak het makkelijk voor de consument: help de consument op de juiste plek en het juiste moment, door o.a. te blijven inzetten op communicatie en tools.

<u>Monitor Voedselverspilling in Nederland update 2009-2020 - Wageningen University & Research</u>

- De Monitor Voedselverspilling, opgesteld door experts van Wageningen University & Research in opdracht van LNV, geeft inzicht in de totale hoeveelheid voedselverspilling en voedselverliezen in de hele Nederlandse voedselketen. De monitor brengt de verspilling in NL in kaart op basis van openbare cijfers.
- De totale omvang van voedselverspilling in Nederland in 2020 was 2.811 kiloton, of 161 kilogram per hoofd van de bevolking.
- Dit is hoger dan de vorige meting; over 2019 was 88-136 kilogram per hoofd van de bevolking gerapporteerd (toen nog in bandbreedte). Het grotere volume in 2020 is een gevolg van de recente aanpassing van de definitie van voedselverspilling in NL naar de EU definitie, die verschilt van de eerder door NL gebruikte definitie.
- Als de cijfers uit de laatste monitor worden omgerekend om de verschillende jaren met elkaar te kunnen vergelijken, levert dat een aanzienlijke daling op in de bovengrens van de voedselverspilling ten opzichte van 2019 en voorgaande jaren. De omvang in 2020 is volgens de voormalige definitie 97-123 kilogram per hoofd van de bevolking. In 2019 was dit 88-136 kilogram per hoofd van de bevolking.

<u>Versnellingsagenda verminderen voedselverspilling 2022-2025 Wageningen University & Research</u>

- Om inzicht te krijgen of Nederland op koers ligt om het doel te halen is aan de WUR opdracht gegeven dit te onderzoeken en daarnaast te adviseren over wat er nodig is de doelstelling te behalen.
- De conclusie van het onderzoek is dat, hoewel er een dalende lijn is, op het huidige tempo het doel (-50% verspilling in 2030), niet zal worden gehaald.
- WUR adviseert daarom om te versnellen om het doel te kunnen behalen.
- Het WUR rapport stelt dat het belangrijk is voort te bouwen op de huidige succesvolle aanpak, maar dat de tijd van vrijblijvendheid voorbij is. Er zullen maatregelen moeten worden toegevoegd die bijdragen aan versnelling als we de gestelde doelen willen halen.
- Het rapport geeft een aantal overkoepelende aanbevelingen: Stel een integrale aanpak centraal die transitie ondersteunt; bouw voort op huidige succesvolle aanpak en voeg activiteiten toe die bijdragen aan versnelling; draag uit dat de tijd van vrijblijvendheid nu echt voorbij is.